

Taktjära

Daniel Eriksson 2017-11-13

Vi har sedan många år tillbaka kunnat ana att de tjärbehandlingar som idag utförs på spåntak har mycket litet gemensamt med hur man traditionellt gjort, sett ur ett historiskt perspektiv. Det finns ett flertal faktorer som påverkar livslängden på ett spåntak, tjärbehandlingen är en av dem.

Utifrån bevarat historiskt källmaterial i form av gamla takspån och väggtimmer som under lång tid varit skyddade från väder och vind har vi fått uppfattningen att tjärskiktet varit mycket tjockt. Detta verkar nu också blivit en alltmer allmän uppfattning bland människor som intresserat sig för problemet.

Vi tror att en återgång till ett historiskt utförande kan ge bättre ekonomi på lång sikt, genom längre livslängd på spånen, men kanske också genom att det möjliggör längre intervaller mellan tjärstrykningarna. Dessutom kommer kanske kyrktaken återfå ett mer autentiskt utseende. En nedteckning från 1790 säger; "Af denna påstrykning får spåntaket et wackert utseende, blir helt swart, glänsande, liksom glaseradt."

Vi har helt nyligen medverkat vid tjärstrykningen av taket på "Ingatorpsboden" i Småland, en kyrkbod från 1200-talet.

Där provades några olika "recept" på ett antal referensytor, bland annat utifrån två olika nedteckningar från 1700-talet.

Utifrån dessa kunskaper håller vi precis i detta nu på att ta fram en särskild taktjära som bygger på dessa recept.

Vår ambition är ta fram en produkt med historisk förankring som vi tror är positiv för ekonomi, utseende och antikvariska värden. Det blir ett försök till rekonstruktion av förlorad kunskap inom ämnet tjära på trätak och fasader.

Detta är inget som görs över en natt. Vi har en produkt, och vi har tankar om hur och när det skall appliceras. Men detta måste testas, utvärderas och kanske omarbetas under lång tid. Lämpligen utförs detta på ett antal mindre objekt, exempelvis stigluckor, kyrkbodar, klockstaplar etc.

Vi har gärna en diskussion med fastighetsförvaltare, antikvarier och andra intressenter, för att försöka närma oss det kunnande som byggts upp under många hundra år, men som nu gått förlorat, och för att se om det är en hållbar metod i det moderna förvaltandet av vår historiska bebyggelse.

Daniel Eriksson

Bygg & Hantverk i Karlskoga AB